

Рішення колегії
Департаменту культури і туризму
Харківської обласної державної адміністрації

від 28 грудня 2014 року № 4

м. Харків

Проаналізувавши підсумки роботи Департаменту культури і туризму за 2015 рік та аналогічний період 2014 року, колегія Департаменту культури і туризму Харківської обласної державної адміністрації відзначає наступне.

Відповідно до Перспективного плану роботи Департаменту культури і туризму Харківської обласної державної адміністрації, у 2015 році проведено культурно-мистецькі заходи, спрямовані на подальшу підтримку та розвиток жанрів народної творчості області, професійного мистецтва: Всеукраїнський різдвяний фестиваль дитячої творчості «Зимовий сонцеворот», обласний конкурс читців «Вічне слово Кобзаря», XIV Відкритий фестиваль традиційної народної культури «Крокове коло» для дітей та молоді, Всеукраїнський фестиваль-конкурс дитячих колективів народного танцю «Голока», культурно-мистецький захід «Сад пісень Сковороди», V Дельфійські ігри Слобожанщини «Надія. Молодість. Талант.», регіональний конкурс виконавців естрадної пісні «Золота осінь», тематичні заходи, присвячені відзначенню державних свят, видатних митців і пам'ятних подій та понад 40 виставкових заходів на різноманітну тематику.

В Обласному організаційно-методичному центрі культури і мистецтва було урочисто презентована вишита мапа Харківської області, за підсумками обласного конкурсу на кращу вишивку хрестиком «Візерунком стане рідний край», над якою працювали майстри із усіх 27 районів.

Слід відзначити, що у 2015 році збільшилась кількість культурно-мистецьких заходів, які спрямовані на патріотичне виховання населення.

В порівнянні з 2014 роком, активізувалось міжнародне співробітництво в театральній-концертній сфері. Театральні-концертні заклади області гастролювали зі своїми виставами та концертами в країнах Європи (Республіка Польща, Королівство Іспанія, Королівство Бельгія, Литовська Республіка, Турецька Республіка).

У 2015 році обласними театрами було репрезентовано 10 прем'єрних вистав.

Враховуючи напружену ситуацію на сході України, харківські обласні театральні-концертні заклади обслуговували населення трьох областей. Колективами театрів були показані вистави для тимчасово переміщених осіб Донецької та Луганської областей, організовані безкоштовні відвідування театрів військовослужбовцями, бійцями, які знаходяться на ротатії, демобілізованими військовослужбовцями та їх сім'ями. Для поранених воїнів у обласному госпіталі Харківського гарнізону організовано концертні виступи. На базі театральних-концертних установ постійно проходять різноманітні святкові заходи, благодійні концерти, аукціони де збирають речі, продукти харчування, ліки, кошти та ін. предмети для підтримки української армії. З концертними програмами театральні-концертні заклади перебували на гастролях у Донецькій та Луганській областях.

Вищими навчальними закладами I та II рівня акредитації в сфері культури, протягом 2014-2015, початку 2015-2016 навчальних років, на навчання були прийняті діти переводом з Донецької та Луганської областей.

В музейних закладах області протягом 2015 року проводились різноманітні заходи: наукова конференція «Музей у глобальному світі: інновації та збереження традицій», присвячена актуальним проблемам музейної діяльності, IX Всеукраїнська філософська історико-краєзнавча конференція учнівської молоді «Пізнай себе, свій рід, свій народ», конкурс «Книжка від Zebgi», акція «Збережемо вертоград Сковороди», культурно-мистецьке свято «Містерії Купала», обласна виставка пастелі, виставка

«Лауреати оновленої премії ім. І.Репіна», науково-практичний семінар для керівників музейних закладів м. Харкова і Харківської області.

У 2015 році Харківському історичному музею було присвоєно ім'я М.Ф.Сумцова. До 70-ї річниці Перемоги над нацизмом та закінчення Другої світової війни у Харківському історичному музеї ім. М.Ф.Сумцова оновлено експозицію «Велич подвигу народного».

Значимою подією культурного життя, стали проведені ремонтно-реставраційні роботи в будівлі КЗ «Художньо-меморіальний музей І.Ю. Репіна».

Харківським художнім музеєм завершено первинну обробку колекції І.Я. Лужковського (понад 2000 експонатів), розпочато підготовку документації. На цей час безкоштовно передано до музею 463 твори цієї колекції. В цілому музей поповнив колекції без використання бюджетних коштів на 797 експонатів.

У вересні 2015 року у приміщенні Харківського історичного музею ім. М.Ф.Сумцова відкрилися виставки «АТО і Харківщина» та «Знищення польських еліт. Катинь-Акція АБ».

В області продовжувалась робота спрямована на охорону культурної спадщини:

- статус щойно виявлених об'єктів культурної спадщини отримали 13 об'єкти, з них – 6 археології, 6 історії, 1 монументального мистецтва;
- проведено інвентаризацію 62 пам'яток культурної спадщини;
- складено 212 комплектів облікової документації на об'єкти культурної спадщини.

Пам'ятникоохоронні роботи по будівлі-пам'ятці архітектури по вул. Римарській, 21 у м. Харкові (КП «Харківська обласна філармонія») (реконструкція).

Кошторисна вартість складає - 499770,34 тис. грн.

За період 2006-2015 рр. освоєно капітальних вкладень – 181910,02 тис. грн.

Залишок кошторисної вартості всього – 317860,32 тис. грн.

Станом на сьогодні, бюджетні призначення по об'єкту: Пам'ятникоохоронні роботи по будівлі-пам'ятці архітектури по вул. Римарській, 21 у м. Харкові (КП «Харківська обласна філармонія») (реконструкція) (коригування у зв'язку зі змінами об'ємно-планувальних та акустичних параметрів органної зали та приміщень глядацької групи) не затверджено.

Проведення робіт по реабілітації, пов'язаних з реконструкцією будівлі обласного комунального закладу Харківського історичного музею – пам'ятки архітектури місцевого значення (охоронний номер 432), що розташована за адресою: м. Харків, вул. Університетська, 5.

Станом на сьогодні, фінансування робіт не здійснювалося через відсутність фінансування.

Заклади культури і мистецтва області підготовлені до роботи в осінньо-зимовий період 2015/2016 років.

Капітальні ремонти проведено у 52 закладах культури (проти 22 в 2014 році) на загальну суму 14073 тис. грн. (з них 2019,3 тис. грн. позабюджетні кошти). Поточні ремонти проведено у 453 закладах (проти 345 в 2014 році) на загальну суму 6595,79 тис. грн. (з них 1587,78 тис. грн. позабюджетні кошти). Відремонтовано 47 опалювальних систем закладів культури на суму 950,95 тис. грн., відновлено роботу 8 опалювальних систем, на що витрачено 539,09 тис. грн.

На покращення матеріально-технічної бази закладів культури використано 2736, тис. грн. (з них 364,1 тис. грн. – позабюджетні кошти).

У плановому порядку здійснюються заходи по технічному нагляду та обслуговуванню систем теплопостачання. В 2015 році 12 об'єктів закладів культури переведено на індивідуальне опалення з використанням альтернативних видів палива.

В 174 закладах культури проведено комплексні енергозберігаючі заходи на суму 896,1 тис грн.: теплоізоляція комунікаційних труб, утеплення вікон, дверей, перевірка димовентиляційних каналів та лічильників, заміна ламп накаливання на енергозберігаючі. Здійснюється контроль за входженням в граничні ліміти споживання електро- та водопостачання.

З метою сприяння залученню позабюджетних коштів для покращення матеріально-технічної бази закладів культури, 02.10.2015 відбувся семінар-навчання з питань залучення донорської допомоги для розвитку культурно-мистецької та туристичної галузі в Харківській області.

На виконання наказів Міністерства культури і мистецтв України від 29.10.2003р. № 681 «Про проведення повного звірення наявності пам'яток державної частини Музейного фонду України з фондово-обліковою документацією (зі змінами, внесеними наказом Міністерства культури України від 10.02.2015 №47), Департаменту культури і туризму Харківської обласної державної адміністрації від 17.03.2015р. №52 «Про проведення повного звірення наявності музейних предметів державної частини музейного фонду України з фондово-обліковою документацією у музеях та заповідниках м. Харкова та Харківської області проведено повне звірення музейних колекцій наступних музеїв:

1. КЗК «Харківська художня галерея ім. С.І. Васильківського»;
2. КЗК «Музей видатних харків'ян ім. К.І.Шульженко»;
3. КЗ «Великобурлуцький краєзнавчий музей»;
4. Верхньообишкінського краєзнавчого музею»;
5. КУ «Вовчанський історико-краєзнавчий музей»;
6. Краснопавлівського краєзнавчого музею»;
7. Люботинського міського краєзнавчого музею»;
8. Писарівського етнографічного музею «Українська слобода»;
9. КЗ «Приколотнянський музей К.Ф. Ольшанського»;
10. КЗ «Сахновщинський районний краєзнавчий музей»;
11. Чапаєвського краєзнавчого музею»;
12. Шевченківського краєзнавчого музею»;
13. КЗ «Харківський історичний музей ім. М.Ф. Сумцова» Харківської обласної ради.

Вся документація у відповідності до Порядку проведення звірення наявності пам'яток державної частини Музейного фонду України з фондово-обліковою документацією та складання підсумкового акта і додатків до нього була опрацьована співробітниками КЗ «Харківський історичний музей ім. М.Ф. Сумцова» та розглянута на засіданні фондово-закупівельної комісії.

В 2015 році діяльність Департаменту культури і туризму Харківської обласної державної адміністрації щодо розвитку туризму, була спрямована на реалізацію державної політики в сфері туризму, виконання завдань Програми розвитку культури туризму в Харківській області на 2014 – 2018 роки та «Концепції розвитку туризму в Харківській області до 2020 року.

Відповідно Програми розвитку культури туризму в Харківській області на 2014 – 2018 роки, по розділу «Туризм» у 2015 році передбачено фінансування в обсязі 355 тис. грн. В 2015 році фінансування заходів щодо розвитку туризму в рамках Програми не проводилось. В зв'язку з цим, не вдалось реалізувати ряд програмних завдань. Разом з тим, відповідно до заходів передбачених в розділі «Туризм», туристично-інформаційний пункт Харківської області був відкритий на базі Полтавського університету економіки, презентації туристично-рекреаційного потенціалу області були проведені на «Національному Сорочинському ярмарку», «Великому Слобожанському ярмарку», Київському туристичному форумі. Відповідно заходів передбачених Програмою, у розділі «Туризм»,

Управлінням туризму спільно з Обласним комунальним закладом «Харківський організаційно-методичний центр туризму»(ОКЗ ХОМЦТ), надавались консультації щодо організації діяльності у сфері сільського зеленого туризму, як для власників агросадиб так і для бажаючих зайнятись цим бізнесом, ОКЗ ХОМЦТ виготовлено банери, календарі-візитівки, буклети (за рахунок коштів що виділялись на утримання центру).

Управлінням туризму Департаменту культури і туризму та ОКЗ ХОМЦТ, визначено перелік напрямків, відповідно до яких здійснюється реалізація положень «Концепції розвитку туризму в Харківській області до 2020 року» та вжито відповідних заходів щодо їх реалізації.

До них зокрема належать:

1. Залучення туристів до відвідування Харківщини.
2. Розроблення та просування на ринок конкурентоспроможних туристичних продуктів, включаючи конкретні маршрути.
3. Розвиток перспективних видів туризму на Харківщині.
4. Популяризація туристичного відпочинку на Харківщині серед широких верств населення.
5. Вдосконалення ефективної системи управління розвитком туризму в Харківській області.

З метою популяризації туристичного відпочинку на Харківщині серед широких верств населення та залучення туристів до відвідування міста та області проведено ряд презентацій туристичного потенціалу Харківщини, зокрема: на Всеукраїнському форумі туристично-інформаційних центрів у м. Львів, на Сорочинському ярмарку, у межах заходу «Харківський Велодень 2015», на Великому Слобожанському ярмарку. Проведено презентаційний захід «Національні природні парки як перспективна туристична дестинація», презентація туристичного маршруту «Зелені перлини Харківщини», презентаційний захід «Потенціал закладів розміщення для розвитку в'їзного туризму у Харківській області». Презентація можливостей садиб сільського зеленого туризму Харківщини, була організована в рамках Міжнародного аграрного форуму «Агропорт - 2015». Також проведено презентацію туристичного потенціалу Харківщини для гостей з міста Хельсінкі (Фінляндія).

Проведено: прес-конференцію та круглий стіл на тему «Харківський коц як нематеріальна спадщина України» в рамках реалізації проекту Міністерства культури України. В заході взяли участь харківські краєзнавці, етнографи, викладачі та широке коло зацікавлених харків'ян; Тренінг для представників туристичної галузі «Основи залучення грантів та міжнародних програм», відеоконференцію з відповідальними фахівцями за розвиток туризму в районах Харківської області з метою підготовки заходів до Дня туризму; Проведено зустріч з представниками бібліотек міста Харкова «Творча вітальня» з метою обговорення реалізації проекту «Слобожанський сувенір» та збору пропозицій, які згодом будуть використані при створенні сувеніру Слобожанщини; Круглий стіл «Інновації в туризмі» з ВНЗ з метою запровадження в туристичну сферу новітніх технологій.

З метою популяризації туристичного потенціалу Харківської області, проведено фотовиставку «Туристичні барви Слобожанщини», урочистості з нагоди святкування Всесвітнього дня туризму. З цією ж метою та для надання необхідної інформації бажаючим відвідати Харківщину, інформування про діяльність ОКЗ ХОМЦТ, діє сайт ОКЗ ХОМЦТ, сторінки в соціальних мережах управління туризму та ОКЗ ХОМЦТ.

Також Департаментом культури і туризму Харківської обласної державної адміністрації було підписано угоди про співпрацю у галузі туризму з Управлінням культури і туризму Сумської обласної державної адміністрації та Департаментом інфраструктури та туризму Полтавської ОДА.

В серпні у Харківському регіональному інституті державного управління Національної академії державного управління при Президентіві України відбувся круглий стіл, де презентовано проект «Підтримка підприємницьких ініціатив сільських мешканців у сфері зеленого туризму» та відбулось обговорення проблем сучасного стану, перспектив розвитку зеленого туризму в Харківській області.

З метою підвищення якості екскурсійних послуг організовано курси екскурсиводів.

Важливим напрямком діяльності Управління туризму та ОКЗ ХОМЦТ є розвиток перспективних видів туризму та сприяння у розробці та просуванні на ринок конкурентоспроможних туристичних продуктів. З цією метою розроблено ряд нових туристичних маршрутів, серед яких - «Варвара Карінська. Від веретена до Оскару», «Легенди та таємниці Вовчанщини», який був розроблений в межах проекту ОКЗ ХОМЦТ - «Стежиною легенд Слобожанщини», «Театральне закулісся ХНАТОБ», «Валки – гончарна столиця Слобожанщини» та ін.

В серпні, відбулось засідання круглого столу – «Активні види туризму на Харківщині». У заході взяли участь представники велосипедних організацій, клубу альпіністів, водного туризму та національних природних парків області а у вересні проведено круглий стіл за темою «Екологічними стежками Харківщини», з метою популяризації пішохідного туризму. В ході круглих столів, учасники мали можливість надати своє бачення розвитку туристичної галузі, поділитись ідеями, звернути увагу на проблемні питання.

Окремими напрямком роботи Управління є розвиток сільського зеленого туризму. З цією метою, спільно з представниками громадської організації «Спілка сприяння розвитку сільського зеленого туризму», проведено ряд презентацій агросадиб, навчально-методичних семінарів щодо розвитку зеленого туризму, протягом року здійснювались робочі поїздки до районів, з метою вивчення досвіду роботи агросадиб та надання консультативної допомоги їх господарям.

З метою вдосконалення ефективної системи управління розвитком туристичної галузі в Харківській області проведено презентації туристичного потенціалу Харківської області для слухачів Харківського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президентіві України, представникам районних державних адміністрацій Харківської області, відео-конференція для відповідальних за туризм в районах Харківської області, під час якої ознайомили з проектами ОКЗ ХОМЦТ. В грудні проведено семінар-тренінг «Туризм: час виходити за межі» за участю представників туристичного бізнесу, екскурсиводів, громадських організацій, а також заступника начальника Управління культури та туризму Сумської облдержадміністрації. Під час заходу були обговорені проблемні питання і перспективи щодо розвитку внутрішнього туризму, створення та популяризація нових екскурсійних маршрутів, шляхів співпраці туристичного бізнесу, владних структур та громадських організацій.

Управлінням туризму, спільно з ОКЗ ХОМЦТ організовано виставки: «Новорічний сувенір», «Сувенір до великодня», «Мій Харків, моя Україна», створено постійні виставкові експозиції: «Відомі люди Харківщини», «Національні природні парки Харківщини», «Музеї Харківщини», облаштовано стелажі інформаційно-довідковою інформацією щодо туристичного потенціалу районів Харківської області та інформаційними буклетами Київської, Львівської, Одеської, Сумської, Полтавської, Кіровоградської, Херсонської та інших областей.

Протягом звітного періоду, діючий на базі ОКЗ ХОМЦТ, Туристично-інформаційний центр (ТІЦ) відвідали делегації з м. Хельсінкі (Фінляндія) та міста-побратим Харкова – Ліону (Франція).

З метою популяризації туристичного потенціалу, Управління туризму активно співпрацює з обласними ЗМІ. Протягом року проведено Прес-тури до Дергачівського, Зміївського, Нововодолазького, Балаклійського районів. Представники обласних ЗМІ

залучались до участі в інфотурах для екскурсоводів, зокрема: інфотуру до Нововодолазького району з метою ознайомлення з технологією будівництва екопоселення «Ордовська Слобода», інфотурів до фабрики Новорічних іграшок в м. Куп'янськ, та до національних парків «Гомільшанські ліси» і «Слобожанський».

Разом з тим, основними проблемними питаннями щодо розвитку туризму залишаються:

Відсутність фінансування Програми розвитку культури туризму в Харківській області на 2014 – 2018 роки по розділу «Туризм».

Відсутність сайту Департаменту, що ускладнює оперативне інформування громадськості та суб'єктів туристичного бізнесу про діяльність управління щодо розвитку туризму та популяризації туристично-рекреаційного потенціалу регіону.

Недостатній рівень взаємодії представників ВУЗів, туристичного бізнесу, органів виконавчої влади та місцевого самоврядування в плані практичного впровадження наукових розробок щодо розвитку туристичної сфери.

Зважаючи на вищевикладене, колегія Департаменту культури і туризму Харківської обласної державної адміністрації вирішила:

Колегія вирішила:

1. Інформацію щодо виконання Перспективного плану роботи Департаменту культури і туризму Харківської обласної державної адміністрації на 2015 рік взяти до відома.

2. Погодити Перспективний плану роботи Департаменту культури і туризму Харківської обласної державної адміністрації на 2016 рік.

3. Інформацію щодо роботи Управління туризму Департаменту культури і туризму у 2015 році взяти до відома.

4. Погодити результати звіряння музейних предметів музейних закладів області:

- КЗК «Харківська художня галерея ім. С.І. Васильківського»;
- КЗК «Музей видатних харків'ян ім. К.І.Шульженко»;
- КЗ «Великобурлуцький краєзнавчий музей»;
- Верхньобишкінського краєзнавчого музею;
- КУ «Вовчанський історико-краєзнавчий музей»;
- Краснопавлівського краєзнавчого музею;
- Люботинського міського краєзнавчого музею;
- Писарівського етнографічного музею «Українська слобода»;
- КЗ «Приколотнянський музей К.Ф. Ольшанського»;
- КЗ «Сахновщинський районний краєзнавчий музей»;
- Чапаєвського краєзнавчого музею;
- Шевченківського краєзнавчого музею.

5. Не погодити результати звіряння музейних предметів КЗ «Харківський історичний музей ім. М.Ф. Сумцова» Харківської обласної ради.

6. Департаменту культури і туризму Харківської обласної державної адміністрації (Яцина О.А.):

6.1. направити клопотання Міністерству культури України про списання:

6.1.1 18 (вісімнадцять) предметів з колекції КЗК «Музей видатних харків'ян ім. К.І.Шульженко», які було викрадено під час крадіжки 01.07.2013р.;

6.1.2 439 (чотириста тридцять дев'ять) предметів з колекції КЗ «Великобурлуцький краєзнавчий музей», у тому числі:

6.1.2.1 102 (сто два) предмети, що повернуті за вимогою власників до прийняття музею у комунальну власність;

6.1.2.2 333 (триста тридцять три) предмети, які було викрадено у липні 1998р. та слідство по справі не велося;

6.1.2.3 4 (чотири) предмети, які не були прийняті новим зберігачем на зберігання під час прийняття колекції через незадовільний стан;

6.1.3 7 (сім) музейних предметів з колекції Верхньобишкінського краєзнавчого музею, які було викрадено під час проникнення до музею в ніч з 26.07.2003р. на 27.07.2003р.;

6.2. направити клопотання Міністерству культури України про вилучення з облікової документації:

6.2.1 52 (п'ятдесят два) предметів з облікових книг КЗ «Приколотнянський музей К.Ф. Ольшанського», як таких, що були обліковані двічі;

6.2.2 2(два) предметів з облікових книг Краснопавлівського краєзнавчого музею, як таких, що були обліковані двічі;

6.2.3. 1(один) предмета з облікової документації КЗ «Великобурлуцький краєзнавчий музей», як такого, що був облікований двічі.

Термін виконання: грудень 2015 року

6.3. Ініціювати перед Міністерством культури України проведення перевірки діяльності КЗ «Великобурлуцький краєзнавчий музей» та Верхньобишкінського краєзнавчого музею та повну переінвентаризацію їх колекцій, оскільки облікова документація цих музеїв не відповідає нормативним вимогам чинного законодавства України з музейної справи.

Термін виконання: протягом січня 2016 року

6.4. Ініціювати перед Міністерством культури України перевірку діяльності КЗ «Харківський історичний музей ім. М.Ф. Сумцова» Харківської обласної ради та результатів проведення повного звірення наявності музейних предметів державної частини музейного фонду України з фондово-обліковою документацією, у зв'язку з виявленою у вказаному закладі недостачею у кількості 27067 музейних предметів.

Термін виконання: протягом січня 2016 року

6.4 Вжити заходів, щодо створення за підтримки Департаменту культури і туризму обласної державної адміністрації відповідної інформаційної веб-сторінки.

Термін виконання: протягом 2016 року

7. Департаменту культури і туризму Харківської обласної державної адміністрації (Яцина О.А.) та Обласному комунальному закладу «Харківський організаційно-методичний центр туризму» (Холодок В.Д.) вжити заходів щодо покращення взаємодії представників ВУЗів, суб'єктів туристичної діяльності, органів виконавчої влади та місцевого самоврядування в плані практичного впровадження наукових розробок щодо розвитку туристичної сфери.

**Голова колегії, директор
Департаменту культури і туризму**

О.А. Яцина

Секретар колегії

О.Г.Рудь